

صنایع نرم، پیشران توسعه پایدار

یادداشت اختصاصی اعتدال آذربایجان از :

بابک محمدزاده علمداری - پژوهشگر توسعه و کارشناس مسئول زون تخصصی صنایع نرم

صنایع نرم و فناوری‌های خلاق فرهنگی، امروزه چنان اهمیتی یافته اند که می توانند، به عنوان پیشران اصلی توسعه کشور عمل کنند.

به گزارش اعتدال آذربایجان، در این یادداشت که در توصیف اقتصاد فرهنگ و ضرورت توجه به صنایع نرم و فرهنگی به عنوان یکی از پیشران های اصلی توسعه و ارکان اقتصاد دانش بنیان، نگاشته شده، آمده است:

محور اصلی اقتصاد دانش بنیان، وزن دهی بیشتر به سرمایه های فکری و فناوری های نوین ارزش آفرین نسبت به منابع فیزیکی و طبیعی و مالی در حوزه تولید، خدمات و مزیت آفرینی اقتصادی است.

یکی از بخش های مهم و قابل توجه در اقتصاد دانش بنیان، صنایع نرم و خلاق است که حوزه های مختلف صنایع فرهنگی، هنری، نرم افزاری و... را شامل می شود و می توان آنرا اقتصاد فرهنگ دانش بنیان نیز تعریف کرد.

صنایع نرم و خلاق عموماً به صناعی گفته می شود که در حوزه فرهنگ و دانش یک کشور رخ می دهد. محصولات فرهنگی، محصولات هنری، محصولات رسانه ای و محصولات مبتنی بر آفرینش های کارکردی را می توان ۴ محصول نهایی صنایع خلاق و نرم دانست. این صنعت در نهایت به آموزش بهتر، فرهنگ سازی بهتر و فروش بهتر می انجامد که در حقیقت همان شالوده اصلی اقتصاد فرهنگ می باشد.

مواد خام مورد استفاده در صنایع فرهنگی و خلاق، سرمایه فکری و داشته های معنوی و فرهنگی کشور است که به وفور در دسترس قرار دارد به خصوص در بین جوانان و ایده های خوبی که در این قشر وجود دارد.

پایه اصلی این صنایع را فرهنگ تشکیل می‌دهد و تولیدات فرهنگی محتوای محور، صنایع دستی، تولیدات هنری نوآورانه، تبلیغات مدرن و آموزش با ابزارهای جدید از بخش‌های اصلی صنایع خلاق فرهنگی مربوط می‌شود. البته حوزه‌های دیگری نیز در این صنایع لحاظ می‌شود به‌طوری‌که انیمیشن‌ها، اپلیکیشن‌های مختلف، فضای مجازی و دیگر استفاده‌های بهینه از ابزارهای فناوری در حوزه‌های فرهنگی نیز در این راستا قرار می‌گیرد.

اهمیت اقتصاد فرهنگ

در صنایع فرهنگی، رشد اقتصادی ۳ تا ۴ برابر صنایع سخت بوده و میزان اشتغال‌زایی آن، دو و نیم برابر صنایع سخت است و مضافاً اینکه، این صنعت از زیرساخت‌های پرهزینه بی‌نیاز است.

بر اساس آمارهای آنکتاد (کنفرانس تجارت و توسعه سازمان ملل) میزان اقتصاد خلاق در سطح جهان با سرعت بالایی رو به افزایش است که این امر نشان از اهمیت این مسئله دارد.

در حال حاضر بالغ بر ۲۲۵۰ میلیارد دلار در کل جهان به اقتصاد صنایع خلاق اختصاص دارد که این رقم حدود ۳ درصد از کل تولید ناخالص داخلی جهان را تشکیل می‌دهد و حدود ۳۰ میلیون شغل و به عبارتی یک درصد از کل جمعیت فعال جهان را تشکیل می‌دهد. در این میان آسیا و اقیانوسیه با حدود ۷۴۳ میلیارد دلار اقتصاد خلاق توانسته حدود ۱۲.۷ میلیون شغل ایجاد کند و جایگاه اول را در این زمینه به خود اختصاص دهد. این در حالیست که ایران با در اختیار داشتن یک درصد کل اقتصاد جهان، اما سهمان در صنایع خلاق حدود ۷۴ هزارم درصد است!

دیگر مزیت ممتاز اقتصاد فرهنگ اینست که علاوه بر جنبه درآمدی و توسعه اقتصادی، توسعه فرهنگ و اندیشه را نیز در پی دارد و این

نکته ویژه ای است که این نوع اقتصاد را از دیگر مدل های توسعه تک جانبه اقتصادی متمایز و ارزشمند می کند.

جایگاه ویژه صنایع نرم در رینوتکس دهم

دهمین دوره نمایشگاه نوآوری و فناوری ربع رشیدی-رینوتکس در حالی از ۲ لغایت ۶ آبان ماه سال جاری در تبریز برگزار می شود که زون صنایع نرم، خلاق و هویت ساز، یکی از ۱۱ زون اصلی این نمایشگاه می باشد. حمایت از ایده های خلاق و فناورانه سرمایه های فکری کشور در حوزه های مختلف صنایع فرهنگی و ترویج و تجاری سازی سرمایه های فرهنگی در راستای توسعه اقتصاد فرهنگ از اهداف اصلی این زون و نمایشگاه مربوطه می باشد که می تواند گامی بزرگ در جهت رشد صنایع نرم و ارتقاء جایگاه آن در توسعه استان باشد.

محورهای نمایشگاهی زون تخصصی صنایع نرم، هویت ساز و خلاق در دهمین دوره نمایشگاه و جشنواره ملی رینوتکس متنوع بوده و شامل موارد زیر است:

- خدمات فرهنگی و دیجیتال خلاقانه
- تولید محتوا و انیمیشن
- تصویرسازی و جلوه های رایانه ای
- خدمات رسانه ای فناورانه و خلاق
- سرگرمی های آموزشی-علمی و فرهنگی
- بازی های رایانه ای
- کتاب های مصور
- مفهوم سازی
- طراحی صنعتی
- شیوه های جدید ارتقاء تبلیغ و تجارت کالا (تبلیغات مدرن)
- نوآوری در بسته بندی کالا
- هنرهای تجسمی و اجرایی
- مصنوعات هنری و دستی
- خلاقیت و نوآوری در طراحی طلا، جواهر، شیشه، فلز، چوب، سنگ، فرش و غیره
- شیوه های جدید در هنر معماری و مرمت آثار باستانی
- نوآوری در نگارگری ایرانی-اسلامی

محورهای فوق، هرکدام از بخش های اقتصادی و فرهنگی بالقوه کشور و حاوی ظرفیت های ویژه ای می باشند که برای رشد و پویایی بیشتر، نیاز به حمایت و توجه بیش از پیش و ازجمله اقدامات نمایشگاهی

اینچنینی هستند.

با توجه به مزیت های ویژه و رقابتی اقتصاد فرهنگ و صنایع نرم و بویژه با علم به اینکه، سرزمین ایران پرگهر آکنده از داشته های فرهنگی اصیل و کهن و متنوع با درجه ممتاز در سطح جهانی است، لازم است در جهت توسعه این نوع صنایع و تبدیل آن به خط اول اقتصاد دانش بنیان و پیشران توسعه کشور، اهتمام جدی به عمل آید و نمایشگاه رینوتکس تبریز آوردگاه تلاش های چندین ساله برای نیل به این ضرورت می باشد.

▪ **بابک محمدزاده علمداری**
پژوهشگر توسعه و کارشناس مسئول زون تخصصی صنایع نرم، هویت سازو خلاق